

**Birliğin teklifinin ..
Belediyesinin teklifinden
yüksek olmasına ve başkaca
bir engel bulunmamasına
rağmen ..Belediyesinin
teklifinin uygun bulunmasına
ilişkin dava konusu işlemde
kamu yararı ve kamu hizmeti
gerekleri ile hukuka uyarlık
görölmemiştir.**

Özet: Teklifi uygun görülen Dalyan Belediyesinin de kurucu üyesi olduğu, kamu hizmeti gören, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğindeki davacı Köyceğiz – Dalyan Çevre Koruma Birliğinin kuruluş amacı ve görevleri ile Çevre Koruma Bölgesindeki Köyceğiz ve Dalyan Beldesinin atık su tesislerini işletmek, ayrıca bazı belediyelerin katı atıklarını kurdukları tesiste ayrıştırıp işlemek gibi faaliyetleri dikkate alındığında, Dalyanağzı güneybirlik alan ve tesislerinin işletilmesi ile ilgili işi yapamayacağına ilişkin davalı idare yorumunun subjektif nitelikte olduğu sonucuna ulaşıldığından, Birliğin teklifinin Dalyan Belediyesinin teklifinden yüksek olmasına ve başkaca bir engel bulunmamasına rağmen Dalyan Belediyesinin teklifinin uygun bulunmasına ilişkin dava konusu işlemde kamu yararı ve kamu hizmeti gerekleri ile hukuka uyarlık görölmemiştir.

T.C.

Danıştay 13. Dairesi

E: 2007/13687 K: 2010/7106 K.T.: 18.10.2010

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : Köyceğiz – Dalyan Çevre

Koruma Birliği Başkanlığı Adına – Birlik Başkanı ...

Karşı Taraf (Davalı): Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı

Vekili: Av. ...

Davalı Yanında Müdahil: Dalyan Belediye Başkanlığı

Vekili: Av. ...

İstem Özetİ: Muğla 1. İdare Mahkemesi'nin 21.02.2007 tarih ve E:2006/308, K:2007/260 sayılı kararının; kamu hizmeti gören tüzel kişiliği haiz kamu kurumu oldukları, Birliğin kuruluş amacının çevre belediyelerin ve köylerin alt yapı hizmetlerini yürütmek, çevrenin, ekolojik değerlerin korunmasına katkıda bulunmak olduğu, Köyceğiz ve Dalyan Beldesinin ileri teknoloji ürünü atık su tesislerini işlettikleri, ayrıca bazı belediyelerin katı atıklarını kurdukları tesiste ayrıştırıp işledikleri, Dalyanağzı plajının Dalyan Belediyesinin sınırları içinde değil, mücavir alanında olduğu, ihalede rekabetin oluşmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmaların Özetİ: Temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkiminin Düşüncesi : Köyceğiz – Dalyan Çevre Koruma Birliğinin kuruluş amacı ve görevleri ile Çevre Koruma Bölgesindeki faaliyetleri dikkate alındığında, Dalyanağzı günöbirlik alan ve tesislerinin işletilmesi ile ilgili işi yapamayacağına ilişkin yorumun subjektif nitelikte olduğu sonucuna ulaşıldığından, Birliğin teklifinin Dalyan Belediyesinin teklifinden yüksek olmasına rağmen Dalyan Belediyesinin teklifinin uygun görülmesinde kamu yararı bulunmadığından, temyize konu İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünölmektedir.

Danıştay Savcısının Düşüncesi: Köyceğiz – Dalyan Özel Çevre Koruma bölgesinde ve Muğla İli, Dalyan Beldesi sınırları içinde yer alan Dalyanağzı günöbirlik alan ve tesislerinin işletilmesi ile ilgili davacının teklifinin uygun görülmemesine ilişkin Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının 06.01.2006 tarih ve 150 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; idare mahkemesince, Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesinde kalan, Dalyanağzı günöbirlik alan ve tesislerinin de bulunduğu 4,2 km uzunluğundaki kumsalın, Caretta-Caretta kaplumbağalarının önemli üreme alanlarından birisi ve doğal güzellikleriyle korunması gerekli bir yer olduğu, söz konusu alana ilişkin Özel Çevre Koruma Kurulunun

birinci önceliğinin, çevre değerlerini korumak için tüm tedbirleri almak ve bu alanların koruma ve kullanma esaslarını belirlemek olduğu, alandaki koruma unsurunun, gelir elde etme unsurundan daha önemli bulunduğu, alanın Dalyan Belediye sınırları içerisinde olması ve 1997 yılından itibaren Dalyan Belediye Başkanlığınca işletiliyor olması nedeniyle 300.000-TL bedel karşılığında Dalyan Belediye Başkanlığı ile yapılan protokol hükümleri uyarınca işletilmesi ve davacı birliğin teklifinin reddedilmesine ilişkin işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 1. maddesi ile 10. maddesinin (e) fıkrası hükmü ile Köyceğiz-Dalyan Çevre Koruma Birliği Tüzüğü'nün 4., 5., 6., 7., 10. ve 11. maddeleri hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, teklifi uygun görülen Dalyan Belediyesinin de kurucu üyesi olduğu, kamu hizmeti gören, tüzel kişiliğini haiz kamu kurumu niteliğindeki davacı Köyceğiz – Dalyan Çevre Koruma Birliğinin kuruluş amacı ve görevleri ile Çevre Koruma Bölgesindeki Köyceğiz ve Dalyan Beldesinin atık su tesislerini işletmek, ayrıca bazı belediyelerin katı atıklarını kurdukları tesiste ayrıştırıp işlemek gibi faaliyetleri göz önüne alındığında, Birliğin teklifinin Dalyan Belediyesinin teklifinden yüksek olmasına rağmen Dalyan Belediyesinin teklifinin uygun bulunmasına dair dava konusu işlemde kamu yararı ve kamu hizmeti gereklerine uyarlılık görülmemiştir.

Bu durumda, davanın reddi yolundaki kararda hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle temyize konu idare mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkimi'nin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Köyceğiz -Dalyan Özel Çevre Koruma bölgesinde ve Muğla İli, Dalyan Beldesi sınırları içinde yer alan Dalyanağzı günübirlik alan ve tesislerinin işletilmesi ile ilgili davacının teklifinin uygun görülmemesine ilişkin Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının 06.01.2006 tarih ve 150 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesi'nce;

Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesinde kalan, Dalyanağzı güneybirlik alan ve tesislerinin de bulunduğu 4,2 km. uzunluğundaki kumsalın, Caretta-Caretta kaplumbağalarının önemli üreme alanlarından birisi ve doğal güzellikleriyle korunması gerekli bir yer olduğu, söz konusu alana ilişkin Özel Çevre Koruma Kurulunun birinci önceliğinin, çevre değerlerini korumak için tüm tedbirleri almak ve bu alanların koruma ve kullanma esaslarını belirlemek olduğu, alandaki koruma unsurunun, gelir elde etme unsurundan daha önemli bulunduğu, alanın Dalyan Belediye sınırları içerisinde olması ve 1997 yılından itibaren Dalyan Belediye Başkanlığınca işletiliyor olması nedeniyle 300.000-TL bedel karşılığında Dalyan Belediye Başkanlığı ile yapılan protokol hükümleri uyarınca işletilmesi ve davacı birliğin teklifinin reddedilmesine ilişkin işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 1. maddesinde "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı 2872 sayılı Çevre Kanununun 9. maddesine göre "Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak ilân edilen ve edilecek alanların sahip olduğu çevre değerlerini korumak ve mevcut çevre sorunlarını gidermek için tüm tedbirleri almak, bu alanların koruma ve kullanma esaslarını belirlemek, imar planlarını yapmak, mevcut her ölçekteki plan ve plan kararlarını revize etmek ve re'sen onaylamak üzere Çevre Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliğe sahip Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının kurulması ile bu Kurumun teşkilât ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir" hükmü yer almış; 10. maddesinin (e) fıkrasında "Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilân edilen alanlardaki Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler, Başkanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığınca bu Kanun Hükmünde Kararname amaçlarında kullanılmak üzere Başkanlığa tahsis edilir. Bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi, işletilmesi, işlettirilmesi ve diğer tasarruf hakları Başkanlığa aittir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Muğla İli, Ortaca İlçesi, Dalyan Beldesi sınırları içinde kalan Dalyanağzı güneybirlik alan ve

tesislerinin de üzerinde bulunduğu 4,2 km. uzunluğundaki İztuzu kumsalının bulunduğu alanın, 12.06.1988 tarih ve 88/13019 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla, Köyceğiz/Dalyan Çevre Koruma Bölgesi içerisinde kaldığı; İztuzu kumsalının, dünyada nesli tehdit ve tehlike altında olan Carette Carette kaplumbağalarının önemli üreme alanlarından birisi olduğu ve yine söz konusu alanın günübirlik ziyaretçi açısından da önemli bir yoğunluğa sahip olması nedeniyle koruma kullanma dengesi içerisinde işletilmesi gereken bir yer olması nedeniyle Özel Çevre Koruma Başkanlığı gözetim ve denetiminde işletildiği, bu kapsamda söz konusu alanın 2005 yılında Muğla Valiliği İl Özel İdaresi tarafından işletildiği ve protokol bitimi tarihi itibarıyla 01.11.2005 tarihinde alan ve üzerindeki ünitelerin Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığınca teslim alındığı, söz konusu alanın 2006 yılı kira bedelinin belirlenmesi için kira tespit komisyonu oluşturulduğu ve komisyonca kira bedelinin 325.000.-TL olacağına belirtildiği, 2006 yılına ilişkin alınan tekliflerde, Muğla Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğünün 101.000.-TL, Dalyan Belediye Başkanlığının 300.000.-TL, Köyceğiz-Dalyan Çevre Koruma Birliğinin 250.000.-TL kira bedeli teklif etmesi üzerine, Muğla Valiliği İl Özel İdaresi Müdürlüğünün 101.000.-TL'lik teklifinin aşırı düşük olması nedeniyle Dalyan Belediye Başkanlığı ve Köyceğiz/Dalyan Çevre Koruma Birliğinden alanın hassasiyeti de gözönüne alınarak %50 teminat verecek şekilde son önerilerinin sunulmasının istenmesi üzerine Dalyan Belediye Başkanlığınca, 2006 yılı işletme bedeli olarak 300.000.-TL ve %50 nakit teminat önerildiği, Köyceğiz/Dalyan Çevre Koruma Birliği tarafından ise 2006 yılı için 412.000.-TL önerildiği, bu önerilerden 300.000.-TL ve %50 nakit teminat içeren Dalyan Belediye Başkanlığının teklifinin kabul edilerek 27.12.2005 tarihinde protokol imzalandığı, Köyceğiz-Dalyan Çevre Koruma Birliği Başkanlığının teklifinin ise; aynı kumsal üzerinde yer alıp, aynı hassasiyete sahip İztuzu günübirlik alanının 10.04.1997 tarihinden bu yana Dalyan Belediye Başkanlığınca, kurumun ilkeleri doğrultusunda işletildiği, alanın Dalyan Belediye sınırları içinde olması nedeniyle korunması, temizliği, güvenliği ve toplumsal hizmeti ile ilgili alınacak tedbirlerin Dalyan Belediyesince daha etkili şekilde yapılacağı ve Birliğin teklifinde de teminat ile ilgili bir husus olmadığından bahisle dava konusu işlemler reddedilmesi

üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Köyceğiz-Dalyan Çevre Koruma Birliği Tüzüğü'nün 4. maddesinde; "Birlik, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 56. maddesine göre kurulan ve tüzel kişiliği olan bir kamu kuruluşudur. Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun Birliklerle ilgili hükümlerine de tabidir." hükmü yer almış, 5. maddesinde; Birliğin faaliyetlerinin, öncelikle Köyceğiz ve Ortaca ilçe sınırlarını kapsadığı, ancak birliğin amacı ve Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 4. maddesine göre su, atıksu, katı atık ve benzeri altyapı hizmetleri ile çevre ve ekolojik dengenin korunmasına ilişkin projelerin zorunlu kılması durumunda, Köyceğiz ve Ortaca ilçe sınırlarına komşu mahalli idare birimlerinin de birliğin hizmet ve çalışmalarından yararlanabilecekleri belirtilmiş, 6. maddesinde; Muğla İl Özel İdaresi, Köyceğiz Belediyesi, Dalyan Belediyesi, Beyobası Belediyesi, Toparlar Belediyesi, Zeytinalanı, Köyceğiz Köyü, Yangı, Döğüşbelen, Sultaniye, Çandır, Kavakarası, Tepearası, Ekincik, Zaferler, Okçular, Hamitköy, Eskiköy, Gökbel ve Yayla köyü Muhtarlıkları Birliğin kurucu üyeleri olarak sayılmış, 7. maddede; Birliğin bu tüzüğün, üye yerel yönetimlerin meclislerince kabulü ve Muğla Valisinin olumlu görüşü üzerine Bakanlar Kurulu'nun izni ile kurulacağı hükme bağlanmış, 10. maddede; Birliğin amacının, birliği oluşturan Mahalli İdarelerin yapmakla görevli ve yükümlü oldukları fakat maddî ve teknik imkânlarının yetersizliği nedeniyle tek başlarına yerine getirmedikleri içme ve kullanma suyunun temini, kullanılan pis suların çevreyi kirletmeden uygun yerlere aktarılıp boşaltılmaları ve arıtılması, çöp ve katı atıkların toplanması, imhası veya değerlendirilmesi gibi altyapı çalışmalarını ve hizmetlerini ilgili mevzuata uygun olarak yürütmek, yönetmek bu amaçla Devlet aracılığı ile sağlanması mümkün iç ve dış kredilerin kullanımından sorumlu olmak, ilgili ve gerekli tesislerin yapımı, onarımı ve işletilmesini yapmak veya yaptırmak ve bu tesisleri sürekli olarak çalışır durumda bulundurmak ve Birliğin görev alanı içinde yer alan bölgelerde her türlü sportif faaliyetleri ve sportif faaliyetlerle ilgili altyapıyı yapan veya yatırım yapanlara yardımcı olmak, su ürünleri istihsalinde bulunmak, her türlü turizm yatırım ve

işletmeciliği yapmak veya yaptırmak, turizm, sportif faaliyetler ve ekolojik dengenin korunmasına yönelik eğitim çalışmalarında bulunmak ve gerektiğinde her türlü eğitim-öğretime katkı sağlamak olarak belirtilmiş, 11. maddede; "a) Birliğin amacı doğrultusunda faaliyette bulunmak, b) Birlik alanında evre sorunlarının izlenmesi ve giderilmesi, deniz, hava ve yeraltı-yerüstü toprak ve su kirliliğinin önlenmesi hususunda tedbirler almak, c) Amacı doğrultusunda i ve dış kredi kuruluşlarından sağlanması mümkün olan kredileri, hibeleri ve fonları almak, bunları hizmetin gereklerine göre değerlendirmek ve geri ödemelerini sağlamak, e) Kyeğiz-Dalyan evre Koruma Projesi erevesindeki altyapı inşaat işlerinin tamamlanması ve ilgili tesislerin Birliğe devrini takiben ilgili altyapı hizmetlerine ve tesislerine her türlü bakım ve onarımın yapılmasını ve işletilmesini sağlamak; bu amaçla gerekli düzenlemeleri yapmak, uygun görülen işlerin ihalesini yapmak, ihalesi yapılan işlerle ilgili gerekli denetim, ölçüm, izleme ve benzeri sistemleri geliştirmek, i) Her türlü konaklama ve gnbirlik turizm tesisi inşa etmek veya ettirmek, bunların işletmeciliğini yapmak veya yaptırmak, seyahat organizasyonu yapmak, turizm konusunda eğitim vermek" Birliğin görevleri arasında sayılmıştır.

Teklifi uygun görülen Dalyan Belediyesi'nin de kurucu yesi olduğu, kamu hizmeti gören, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğindeki davacı Kyeğiz – Dalyan evre Koruma Birliğinin kuruluş amacı ve görevleri ile evre Koruma Bölgesindeki Kyeğiz ve Dalyan Beldesinin atık su tesislerini işletmek, ayrıca bazı belediyelerin katı atıklarını kurdukları tesiste ayrıştırıp işlemek gibi faaliyetleri dikkate alındığında, Dalyanağzı gnbirlik alan ve tesislerinin işletilmesi ile ilgili işi yapamayacağına ilişkin davalı idare yorumunun subjektif nitelikte olduğu sonucuna ulaşıldığından, Birliğin teklifinin Dalyan Belediyesi'nin teklifinden yüksek olmasına ve başkaca bir engel bulunmamasına rağmen Dalyan Belediyesi'nin teklifinin uygun bulunmasına ilişkin dava konusu işlemden kamu yararı ve kamu hizmeti gerekleri ile hukuka uyarlık grlmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabul ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi gereğince Muğla 1. İdare Mahkemesi'nin 21.02.2007 tarih ve E:2006/308, K:2007/260 sayılı kararının bozulmasına, yeniden karar

verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine,
18.10.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.